

Bygge- og anlægssektoren

Vending på vej i bygge- og anlægssektoren?

Arbejdsløsheden for de byggefaglærte er begyndt at stige igen efter et lille fald omkring årsskiftet. I juni 2010 var hele 13½ pct. af de forsikrede i a-kasserne for byggefaglærte arbejdsløse, når man medregner aktiverede. Nye tal for det påbegyndte byggeri tænder måske et lille lys for en ellers underdrejet sektor.

af stud.polit **Jeppe Druedahl**
og Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

19. august 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Arbejdsløsheden for de byggefaglærte er efter et lille dyk i starten af året begyndt at stige igen. I juni 2010 var hele 13½ pct. af de forsikrede i a-kasserne for byggefaglærte arbejdsløse, når man medregner aktiverede.
- Det påbegyndte byggeri steg i 2. kvartal 2010 kraftigt inden for produktionen, administrationen mv. Der var også lille fremgang at spore inden for boligbyggeriet. Den hårde vinter kan dog have forstyrret billedet ved at rykke aktivitet fra 1. til 2. kvartal 2010. Ser man på de to seneste kvartaler under ét, tegner billedet knap så positivt. Vi kan dog håbe, at bunden er nået.
- Med et fortsat hårdt presset boligmarked og overkapacitet i de danske virksomheder, kan der stadig være pres nedad på nybyggeriet for både boliger og erhvervsbygninger. Det er derfor afgørende, at der kommer gang i de offentlige investeringer, som regeringen har lovet. Opstramningen af finanspolitikken næste år risikerer samtidig at kvæle opsvinget, før det er kommet ordentligt i gang.

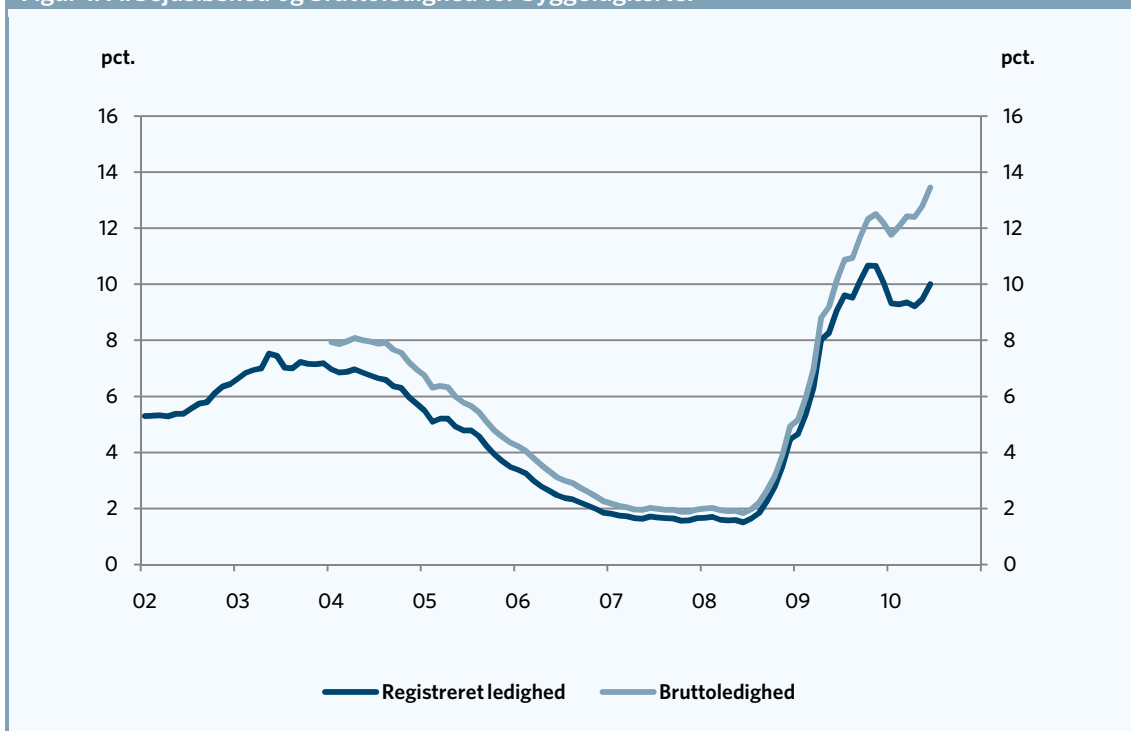
Kontakt

Chefanalytiker	Kommunikationschef
Frederik I. Pedersen	Janus Breck
Tlf. 33557712	Tlf. 33 55 77 25
Mobil 28424272	Mobil 40 61 34 38
fip@ae.dk	jb@ae.dk

Tårnhøj arbejdsløshed i byggeriet

På trods af den hårde vinter faldt arbejdsløsheden for de byggefaglærte overraskende omkring årsskiftet. Men de seneste måneder er arbejdsløsheden begyndt at stige igen. Arbejdsløsheden lå i juni måned på 10 pct., men korrigerer man for arbejdsløse, der er i aktivering, lå bruttoarbejdsløsheden (arbejdsløse plus aktiverede arbejdsløse) på hele 13½ pct. i juni 2010. Da aktiverede ikke tæller med i de officielle arbejdsløshedstal, giver bruttoledigheden et mere dækkende billede af den underliggende stilling på arbejdsmarkedet. Det viser figur 1. Det er ikke muligt at udskille byggefolkene i 3F's ledighedstal fra Danmarks Statistik. Men i 3F's egen opgørelse lå arbejdsløsheden for byggegruppen på hele 14,2 pct. i juni måned, sæsonkorrigeret¹. Dertil kommer så aktiverede, der kan lægges oven i for at få bruttoledigheden.

Figur 1. Arbejdsløshed og bruttoledighed for byggefaglærte.

Anm.: A-kasserne, der traditionelt har været knyttet op på bygge- og anlægssektoren, er Byggefagenes a-kasse (tidl. Blik og rør samt malerfaget og maritime), El-faget og Træindustri-Byg (TIB). Tallene for de seneste 6 måneder er foreløbige. Disse er korrigeret for den forskel, der var mellem de foreløbige og endelige tal i samme måned året før.

Kilde: AE pba. af Danmarks Statistik.

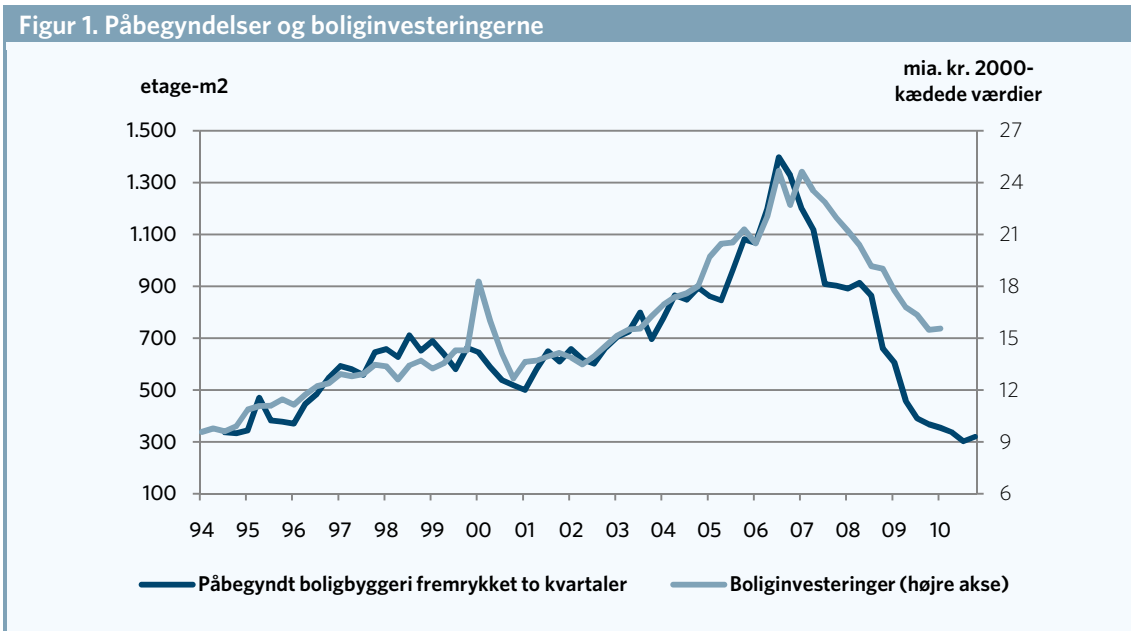
Som det fremgår af figur 1, lå bruttoledigheden for de byggefaglærte til sammenligning helt nede omkring 1,8 pct., da konjunkturerne toppede i 2008. Bruttoledigheden for det samlede arbejdsmarked lå ifølge Danmark Statistik på omkring 6 pct. i juni måned 2010. Bland samtlige a-kasser topper de byggefaglærte hos Byggefagenes a-kasse samt Træ-Industri-Byg (TIB) opgørelserne med mere end 15 pct. bruttoledige. El-faget trækker med 8 pct. derfor ned i den samlede bruttoledighed for de byggefaglærte.

Fremgang i det påbegyndte byggeri

Det påbegyndte boligbyggeri steg ifølge helt nye tal med godt 5 pct. fra 1. til 2. kvartal 2010. Stigningen kommer efter et fald på 10 pct. i 1. kvartal 2010, hvor den hårde vinter kan have trukket ekstraordinært

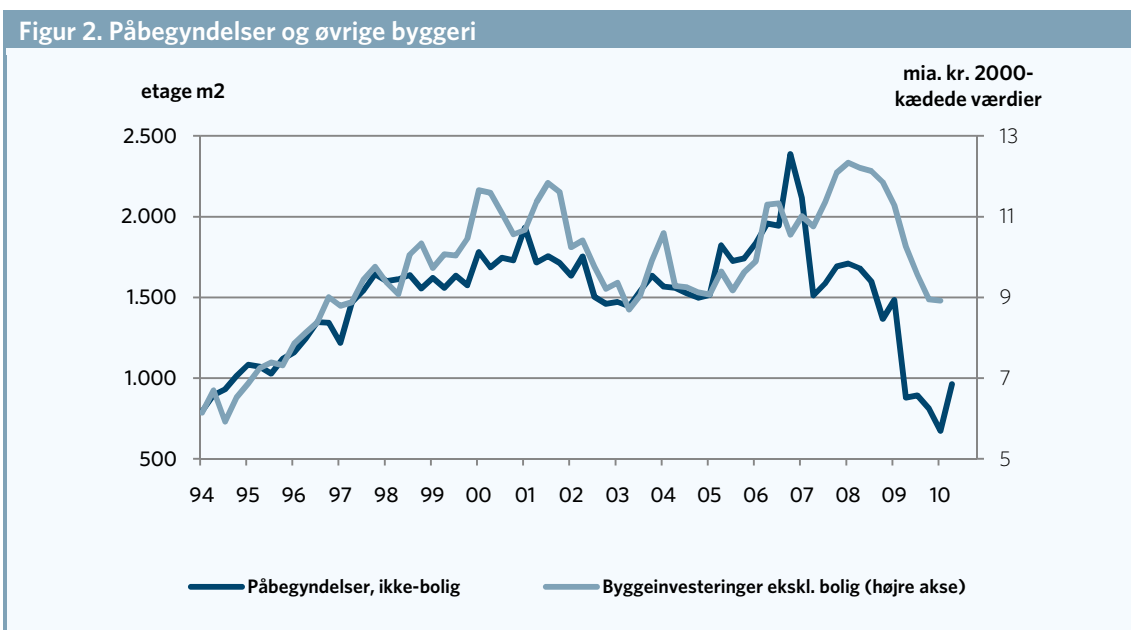
¹ Se <http://forsiden.3f.dk/assets/docx/SD1858034812.DOCX>

ned i aktiviteten. Ser man 1. og 2. kvartal 2010 under et, er der tale om en nedgang på 8 pct. sammenlignet med 4. kvartal 2009. Det er derfor endnu vanskeligt at sige, om en flerårig periode med nedgang i nybyggeriet er brudt. Som det fremgår af figur 1, ligger påbegyndelserne også stadig under niveauet fra 1994, hvor opgørelsen starter.

Kilde: AE pba. af Danmarks Statistik.

Det påbegyndte byggeri inden for produktionen, administrationen mv. steg ifølge den foreløbige opgørelse med hele 43 pct. fra 1. til 2. kvartal, sæsonkorrigeret. Stigningen skal dog ses i lyset af et rekordlavt niveau i 1. kvartal 2010, der også kan have at gøre med den hårde vinter. Ser man igen 1. og 2. kvartal under ét, er der derfor kun tale om en lille fremgang på 1 pct. sammenlignet med 4. kvartal 2009. Sammenlignes 1. halvår 2010 med 1. halvår 2009 registreres et fald på godt 30 pct., og som det fremgår af figur 2, ligger niveauet i 2. kvartal 2010 kun lidt højere end i starten af 1994.

Kilde: AE pba. af Danmarks Statistik.

Det påbegyndte boligbyggeri og påbegyndelserne inden for produktionen, administrationen mv. er indikatorer for henholdsvis boliginvesteringerne og investeringerne i bygninger ekskl. boliger og anlæg. Derfor er disse investeringsposter fra nationalregnskabet afbildet i figur 1 og 2 sammen med det påbegyndte byggeri. Selvom der er usikkerhed omkring påbegyndelsesstatistikken, kan påbegyndelsesstatistikken give et praj om, at aktiviteten i bygge- og anlægssektoren steg i 2. kvartal 2010. Igen skal udviklingen dog ses i sammenhæng med den hårde vinter, der kan have rykket aktivitet fra 1. til 2. kvartal 2010. Om det påbegyndte byggeri har nået bunden, er derfor endnu for tidligt at konkludere, men de nye tal tænder da et lille lys blandt bunken af ellers kulsorte indikatorer.

Indikatorerne fra bygge- og anlægssektorens konjunkturbarometer er vist i appendiks 1. Bortset fra beskæftigelsesindikatoren (A5), der peger på et betydeligt mindre beskæftigelsesfald end tidligere, har det været svært at få øje på de store lyspunkter. Den sammensatte konjunkturindikator (A1) ligger stadig på et historisk lavt niveau. Ligeledes ligger ordrebeholdningen (A2) totalt underdrejet. 35 pct. af de adspurgte virksomheder melder, at der stadig er mangel på efterspørgsel (A3). Der er ikke mangel på arbejdskraft (A4), og der er stadig mange konkurser i sektoren (A6).

Fremtiden tegner fortsat usikker

Med et fortsat hårdt presset boligmarked og en overkapacitet i de danske virksomheder, kan der stadig være pres nedad på nybyggeriet for både boliger og nybyggeriet inden for produktionen, administrationen mv. Det er derfor stadig afgørende, at der kommer gang i de offentlige investeringer, som regeringen har lovet. Samtidig kan vi håbe, at de meget lave renter kan sætte lidt skub i reovering, reparation og vedligeholdelse af boliger og erhvervslivets bygninger.

Hvad angår de offentlige investeringer, peger det nyeste nationalregnskab på, at der slet ikke er kommet så meget gang i de offentlige investeringer som lovet af regeringen i 2009. Således regnede regeringen hele sidste år med et offentligt investeringsniveau på godt 36 mia.kr. I Økonomisk Redegørelse Maj 2010 var dette tal nedjusteret til knap 36 mia.kr., men de offentlige regnskaber viser, at der kun blev investeret knap 34 mia.kr. Det løft i de offentlige investeringer, der var lovet på ca. 4 mia.kr., blev altså kun til et løft på ca. 2 mia.kr. sammenholdt med 2008.

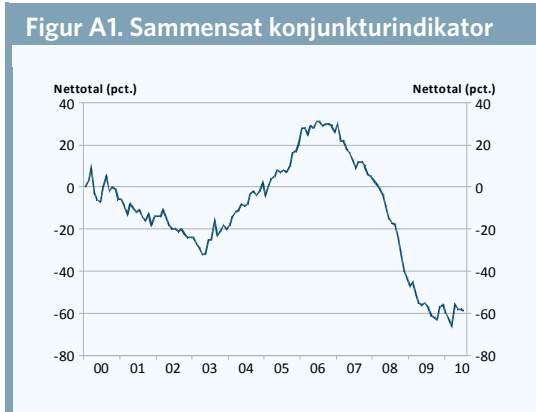
Oven i købet peger opgørelser fra Dansk Byggeri² på, at bygge- og anlægssektoren ikke fik andel i de ekstra offentlige investeringskroner, der trods alt kom ud sidste år. Investeringsløftet skulle altså øjensynligt være gået til maskiner, inventar og transportmidler, software og computer. Den bemærkelsesværdige udvikling aflæses samtidig i prisudviklingen for de offentlige investeringer, der sidste år faldt med påfaldende 5 pct. Det er således det store prisfald (hvilket bl.a. skyldes det store indhold af maskiner mv. i de offentlige investeringer sidste år), der sikrer, at en realvækst i de offentlige investeringer lander på 12,4 pct. fra 2008 til 2009. Dertil skal det dog samtidig bemærkes, at importindholdet i investeringer i maskiner, inventar mv. er så stort, at man kun får halv beskæftigelseseffekt i Danmark sammenlignet med offentlige bygge- og anlægsinvesteringer for samme beløb.

Meget tyder altså på, at de offentlige investeringer ikke skabte ekstra job til den hårdt ramte bygge- og anlægssektor sidste år. Og hvad angår de offentlige investeringer i år, tegner et fald i 1. kvartal 2010 på 6 pct., sammenlignet med 4. kvartal 2009, ikke alt for godt for udviklingen i 2010.

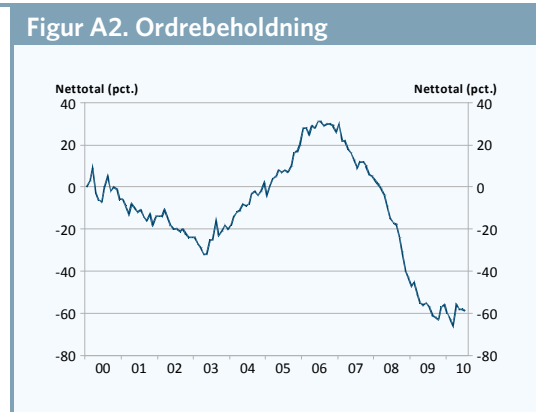
² Se Dansk Byggeris konjunkturanalyse update pr. ultimo juni 2010.

Opstramningen af de offentlige investeringer i forbindelse med regeringens spareplan i 2011 er heller ingen god nyhed for samfundsøkonomien. Vi risikerer med opstramningen at kvæle opsvinget, før det er kommet ordentligt i gang. Det vil ikke kun skade den hårdt prøvede bygge- og anlægssektor, men vi risikerer også, at vendingen på arbejdsmarkedet udebliver, og vi skal igennem en længere periode med et stort overskud af arbejdskraft. Regeringen bør derfor vente med at stramme finanspolitikken, til der er kommet ordentlig gang i væksten, og vi har fået en holdbar vending på arbejdsmarkedet.

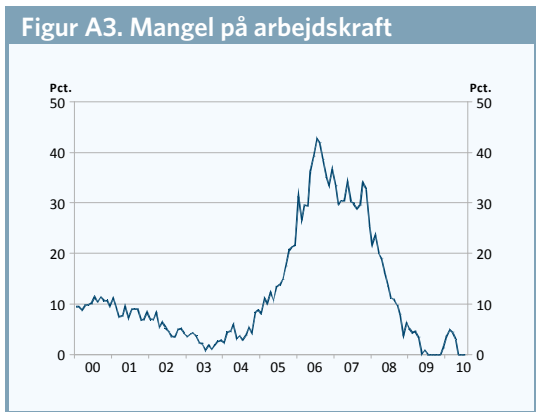
Appendiks 1. Diverse konjunkturindikatorer for bygge- og anlægssektoren

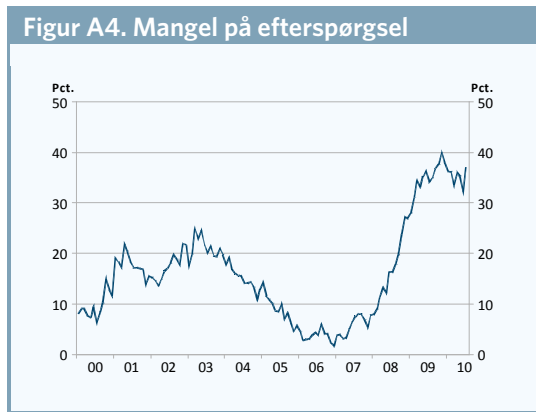
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

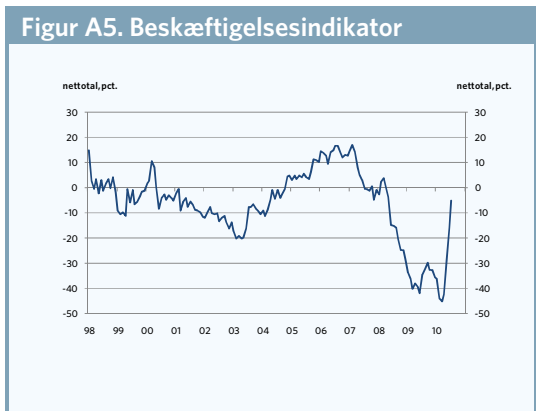
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

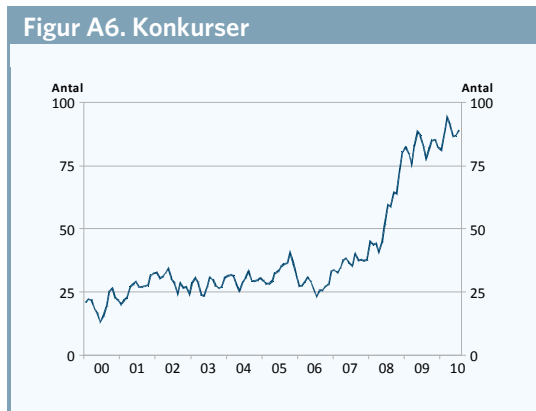
Anm.: AE sæsonkorrektur.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Anm.: AE sæsonkorrektur.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Anm.: Viser den faktiske vurdering. AE sæsonkorrektur.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Anm.: AE sæsonkorrektur.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.